

Phòng trị sâu cắn lá và sâu cắn gié bắp

1. Triệu chứng gây hại

Sâu non nhỏ tuổi ăn thủng lỗ chỗ lá non, sâu lớn tuổi ăn khuyết lá từng mảng lớn, mật độ sâu cao có thể ăn trụi cả lá chỉ còn trơ lại gân chính. Khi cây lớn sâu ăn cả râu và bắp non

Chúng là những loài sâu đa thực vì ngoài cây bắp chúng còn gây hại trên nhiều loại cây trồng khác như lúa, mía, lúa mì, kê và một số cây thuộc họ hòa thảo khác. Chúng thường gây hại nhiều từ khi cây bắp có 4 – 6 lá cho đến khi cây sắp trổ cờ.

2. Đặc điểm sinh học

* Sâu cắn lá nõn: (*Leucania loreyi*)

Con trưởng thành dài khoảng 14 – 18 mm, sải cánh rộng khoảng 25 – 30 mm, đầu màu nâu tro. Cánh trước màu nâu nhạt hoặc nâu vàng, hoạt động vào ban đêm, ban ngày ẩn nấp trong bẹ lá bắp, hoặc bờ cỏ, thích mùi chua ngọt. Con cái đẻ trứng thành từng ổ trên lá nõn, bẹ lá, trên cờ hoặc râu bắp. Mỗi con cái có thể đẻ vài trăm trứng, cá biệt trên 1.000 trứng.

Trứng hình bầu dục, mới đẻ màu trắng sữa, sau chuyển sang màu nâu. Tùy theo nhiệt độ không khí trong năm mà sau khi đẻ khoảng trên dưới một tuần lễ thì trứng nở.

Sâu non tuổi nhỏ cắn phá các phần non như lá nõn, hoa đực (lúc chưa trổ), sâu non tuổi lớn thường gặm khuyết lá, có khi ăn trụi cả phần thân non phía trên mặt đất, cũng có khi chúng chui vào bắp non ăn hạt. Sâu non thường hoạt động vào ban đêm, ban ngày ẩn nấp trong lá nõn, bẹ lá...

Khi cây còn nhỏ sâu hóa nhộng ở dưới đất (sâu 2 – 5 cm). Từ khi cây trổ cờ trở đi sâu hóa nhộng trong bẹ lá, lá bi hoặc trái bắp. Sâu thường gây hại nhiều các vụ bắp Đông Xuân và Xuân.

* Sâu cắn gié: (*Leucania separata*)

Con trưởng thành dài khoảng 16 – 20 mm, sải cánh rộng khoảng 40 – 50 mm, thân màu nâu tro hoặc nâu vàng nhạt, thích mùi chua ngọt. Ban ngày ẩn nấp trong các lùm cây, cỏ dại...từ chập tối trở đi bay ra hoạt động và đẻ trứng thành từng hàng hoặc từng ổ trên lá bắp. Mỗi con cái có thể đẻ vài trăm trứng.

Trứng hình bánh bao, đường kính khoảng 0,5 - 0,7 mm. Lúc mới đẻ có màu vàng tươi sáng, sau chuyển dần sang màu vàng đậm, trước khi nở có màu tím than.

Sâu non sợ nắng, sợ ánh sáng nên ban ngày thường ẩn nấp trong lá nõn, ban đêm bò ra cắn phá. Khi còn nhỏ sâu ăn khuyết lá, khi lớn sâu có thể ăn trụi cả lá chỉ để lại gân chính, như các bạn đã thấy trên ruộng bắp nhà mình. Nếu nặng ruộng bắp trở nên xơ xác, cây còi cọc, chậm phát triển. Từ khi cây bắp bước vào

giai đoạn trổ cờ phun râu trở đi sâu gây hại cờ và râu bắp, làm ảnh hưởng rất nhiều đến năng suất.

Khi đẩy sức sâu dài khoảng 35 – 40 mm, di chuyển xuống đất để hóa nhộng trong một cái kén được kết bằng đất bột ở độ sâu 5 – 10 cm. Nhộng dài khoảng 16 – 20 mm, màu nâu đỏ. Sâu thường gây hại nhiều cho bắp vụ Đông - Xuân.

3. Biện pháp phòng trị

- Do sâu thường cắn phá vào ban đêm nếu có điều kiện có thể tổ chức đốt đèn bắt sâu non vào ban đêm.

- Dùng bẫy bã chua ngọt thu hút con trưởng thành vào bẫy để tiêu diệt, biện pháp này muốn có kết quả phải được tiến hành đồng loạt trên diện rộng, tránh làm đơn lẻ một mình vì sẽ thu hút trưởng thành từ ruộng khác đến đẻ trứng gây hại nặng cho ruộng nhà mình. Cách làm bã như sau: các bạn có thể dùng 4 phần mật (đường đen) trộn với 4 phần dấm, một phần rượu và một phần nước, sau đó cứ 100 phần hỗn hợp này các bạn trộn thêm vào 1 phần thuốc trừ sâu Dipterex (hoặc Diptecide 90WP, hay Dip 80 SP). Bã pha xong đặt trong chậu sành, nhựa...mỗi chậu khoảng 0,25-0,5 lít, đặt cao khỏi mặt đất khoảng 1-1,5 mét nơi đầu gió, mỗi ha khoảng 7-10 chậu , cứ khoảng một tuần thay bã mới một lần.

- Thường xuyên kiểm tra ruộng bắp để sớm phát hiện sâu khi chúng mới nở và dùng thuốc phun xịt diệt trừ sâu kịp thời. Về thuốc các bạn có thể sử dụng một trong các loại thuốc trừ sâu như: Vidici – M 50 ND, Vifel 50 ND, Confidor 100SL; Regent 5SC; Sudin 20EC; Sumitigi 30EC; Sumithion 50EC; Bi58 - 40EC; Basudin 40EC...

- Nếu ruộng bắp thường xuyên bị sâu gây hại nặng nên luân canh một vài vụ với một số loại rau đậu như rau ngò, rau cải, đậu que, dưa leo, dưa hấu... /.

/.

Hình. Sâu cắn gié bắp

Hình. Sâu cắn lá non bắp